

Лиштван Д. І.

Національний університет біоресурсів і природокористування (Україна)

**МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО РАХІВНИЦТВА В АРХІТЕКТОНІЦІ
ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН СУСПІЛЬСТВА**

Економічні відносини є динамічною системою. Вони постійно змінюються в просторі і часі під дією зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. Особливі глобальних змін структура зазнала під дією війни на теренах України. Архітектоніка інституцій, що представляють економічно-господарську діяльність суспільства країни, а також структура кожного з них трансформується за фрактальним принципом.

Поняття «фрактал» в перекладі із латинської fractus (дроблений, розламаний, розбитий) був введений до наукового використання французько-американським математиком Бенуа Мандельбротом [1]. Об'єкти які зараз відносять до фракталів досліджували ще до нього, а саме Годфрфдом Лейбніцем (1646-1716).

Отже, фрактал визначають як деяку нерегулярну, самоподібну структуру. Поширеним в науковому світі є розуміння фрактала як множини, яка носить характеристику самоподібності, тобто такої, що складається з елементів (її частин), які є подібними до неї самої.

Використовуючи властивості фракталів можемо стверджувати, що:

Дослідження підсистеми інституту фінансів, як цілісного об'єкту (фінансового рахівництва) дає можливість досягнути як всю систему так і структурного елементу – інституту економіки інформаційного суспільства;

Неналежне функціонування, або ж недосконалий рівень розвитку окремих підсистем фінансової інфраструктури економічної системи країни, як то фондового ринку чи інституту фінансового рахівництва знижує ефективність функціонування фінансів та економіки країни в цілому, як цілісний інституційних структур;

Комплексний розвиток окремих підсистем сприятиме стрімкому прогресу економіки українського суспільства і в цілому світового. Прикладом цього явища є детінізація економіки і подолання корупційної складової її функціонування.

Архітектоніка сучасної економіки країни включає в себе, на наш погляд, дві принципово за ідеологією різні взаємопов'язані складові:

– основна, до якої ми можемо віднести соціальні інститути суспільства, що представляють собою виробничі галузі, як промисловість, сільське господарство, будівництво;

– інфраструктурна: інститути фінансів, інформаційної інфраструктури, а також інститути що сприяють організаційно-правовому оформленню і супроводу економічних відносин. Вони формують характерні особливості того чи іншого рівня розвитку суспільства та його економіки. Виділення двох складових у соціальних інститутах визнано сучасною економічною наукою.

Даючи характеристику, щодо значимості та місця інформаційної інфраструктури у загальній економічній будові українського суспільства вчені відзначають, що на сучасному етапі її розвитку «дієвість інститутів оцінюється з точки зору швидкості донесення інформації про сигнали ринку» [4]. А досліджуючи глобальний економічний простір стверджують, що ринок і держава є основними соціальними інститутами і їх успішність окреслюється «інституційною ринково-державною інфраструктурою» [2].

Таким чином у фінансовій інфраструктурі економіки країни та її інформаційного суспільства, відштовхуючись від принципів фрактальності, також потрібно виокремлювати основну та інфраструктурну складові.

І в свою чергу, в інституті фінансового рахівництва також потрібно виокремити дві взаємопов'язані підсистеми:

Основну підсистему представляє собою інститут макроекономіки. До його компетенції входить діяльність державних та місцевих фінансів, ринків та галузей, міждержавних об'єднань, та інститут фінансового рахівництва, що займається інформаційним забезпеченням сфери фінансів корпоративного сектору і домогосподарств.

Інфраструктурну підсистему фінансового рахівництва в свою чергу представляє інститут бухгалтерського обліку з відповідним програмним забезпеченням. А саме ведення діяльності по: збору, нагромадженню, систематизації, групування, узагальнення та фіксації інформації здійснення операцій що ми відносимо до фінансової діяльності суб'єктів учасників економічних відносин країни. Таким чином, базуючись на інституційній концепції фінансів можна систематизувати і

структурувати фінансові відносини в країні і пов'язаних з ними інформаційних потоків і підсистем у єдину фінансову архітектуру суспільних відносин та інститутів [3].

Список використаних джерел:

1. Mandelbrot, Benoît (1977). *Fractals: Form, chance, and dimension* (англійська). San-Francisco: Freeman. 346 с.
2. Глобальний конкурентний простір: Монографія / О.Г. Білоус та ін., кер. авт. колективу і наук. ред. О.Г. Білоус. Київ: КНЕУ. 2007. 677 с.
3. Рязанова Н.С. Інститут фінансового екаунтингу (рахівництва) в архітектурі фінансово-економічних інститутів інформаційного суспільства. *Проблеми економіки*. 2015. №2. С. 226-239
4. Федосов В.М., Опарин В.М., Львовчкін С.В. Інвестиційна фінансова інфраструктура України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Фінанси України*. 2008. №12. С. 3-21.

Майстренко О. С.

Львівський національний університет імені Івана Франка (Україна)

МОНЕТАРНА СТАБІЛЬНІСТЬ ТА ВПЛИВ НА НЕЇ ОБЛІКОВОЇ СТАВКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

Світові глобалізаційні зміни сучасності, процеси фінансової дерегуляції, перманентність кризових явищ, особливо в період війни та пандемії – далеко не повний перелік викликів, які визначають стан економіки нашої країни сьогодні. Як невід'ємна складова світового господарства, Україна зазнає впливу світових процесів, зокрема, станом на березень 2023 року спостерігається послаблення ризиків глобальної рецесії, зниження світових цін на енергоносії, проте суттєвим залишається інфляційний тиск, і як наслідок, піки ставок провідних центральних банків можуть бути вищими, ніж раніше очікувалося. Значний вплив на інфляційний тиск зберігався у зв'язку зі зростанням витрат вітчизняного бізнесу, що пов'язані із дефіцитом електроенергії; вичерпанням запасів продукції тривалого зберігання, що призвело до високих темпів зростання цін на оброблені продукти та непродовольчі товари [3]. За оцінкою Міністерства економіки «ВВП України у 2022 році скоротився на 32% при відносно помірній інфляції, яка не перевищила 30%» [2].